

Nr 19

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 72 § växellagen m. m.

Genom en den 10 februari 1961 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 46, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) lag om ändrad lydelse av 72 § växellagen;
- 2) lag om ändrad lydelse av 55 § checklagen;
- 3) lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 30 maj 1930 (nr 173) om beräkning av lagstadgad tid; samt
- 4) lag om ändrad lydelse av 5 § lagen den 27 mars 1936 (nr 81) om skuldebrev.

I fråga om propositionens huvudsakliga innehåll må här nämnas, att i propositionen framlägges förslag till sådana ändringar i lagstiftningen, att lördagarna under månaderna juni, juli, augusti och september likställas med bankfridagar.

De i propositionen framlagda lagförslagen är av följande lydelse:

1) Lag

om ändrad lydelse av 72 § växellagen

Häri genom förordnas, att 72 § växellagen¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

72 §.

Inträffar växels — — — — — å söckendag.

Skall åtgärd — — — — — helgdagar medräknas.

Likställda med allmän helgdag enligt denna lag vare påskafton, mid- sommarafton och julafton.

Likställda med allmän helgdag enligt denna lag vare *lördagar under månaderna juni, juli, augusti och september samt* påskafton, midsommarafton och julafton.

Vid beräkning — — — — — ej medräknad.

Uppskovsdagar äge — — — — — ej rum.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1961.

¹ Senaste lydelse av 72 §, se SFS 1935: 98.

2) Lag om ändrad lydelse av 55 § checklagen

Härigenom förordnas, att 55 § checklagen¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

55 §.

Checks uppvisande — — — — — å söckendag.

Då den — — — — — helgdagar medräknas.

Likställda med allmän helgdag enligt denna lag vare påskafton, midsommarafton och julafton.

Likställda med allmän helgdag enligt denna lag vare *lördagar under månaderna juni, juli, augusti och september samt påskafton, midsommarafton och julafton.*

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1961.

3) Lag om ändrad lydelse av 2 § lagen den 30 maj 1930 (nr 173) om beräkning av lagstadgad tid

Härigenom förordnas, att 2 § lagen den 30 maj 1930 om beräkning av lagstadgad tid² skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Infaller tid, då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas, å söndag eller annan allmän helgdag eller å påskafton, midsommarafton eller julafton, må åtgärden företagas å nästa söckendag; dock att vad sålunda stadgats ej skall gälla, där åtgärden skall företagas senast å viss rättegångsdag eller inskrivningsdag och denna infaller å någon av ovan sist angivna tre dagar.

Infaller tid, då enligt lag eller särskild författning åtgärd sist skall företagas, å söndag eller annan allmän helgdag, å *lördag under månaderna juni, juli, augusti och september* eller å påskafton, midsommarafton eller julafton, må åtgärden företagas å nästa söckendag.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1961.

¹ Senaste lydelse av 55 §, se SFS 1935:99.

² Senaste lydelse av 2 §, se SFS 1935:100.

4) Lag

om ändrad lydelse av 5 § lagen den 27 mars 1936 (nr 81) om skuldebrev

Härigenom förordnas, att 5 § lagen den 27 mars 1936 om skuldebrev skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

5 §.

Är förfallotid — — — — — skuldebrevets utfärdande.

Inträffar skuldebrevs förfallotid å söndag eller annan allmän helgdag, vare nästa söckendag ansedd såsom förfallodag. Lag samma vare, där skuldebrev lyder på betalning inom viss tid, vars sista dag är allmän helgdag. Likställda med allmän helgdag vare enligt denna lag påskafton, midsommarafton och julafton.

Inträffar skuldebrevs förfallotid å söndag eller annan allmän helgdag, vare nästa söckendag ansedd såsom förfallodag. Lag samma vare, där skuldebrev lyder på betalning inom viss tid, vars sista dag är allmän helgdag. Likställda med allmän helgdag vare enligt denna lag *lördagar under månaderna juni, juli, augusti och september samt påskafton, midsommarafton och julafton.*

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1961.

Inledning

I skrivelse den 22 mars 1960, nr 105, anhöll riksdagen, under åberopande av vad som anförts i första lagutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr 17, att inom Kungl. Maj:ts kansli måtte utarbetas förslag till lagstiftning i överensstämmelse med syftet med två vid riksdagen väckta likalydande motioner (I: 5 och II: 12) om sommarlördagars likställande med bankfridagar. Med anledning av skrivelsen har inom justitiedepartementet upprättats en den 31 augusti 1960 dagtecknad promemoria (stencilerad) med förslag i ämnet.

Över promemorian har, efter remiss, yttranden avgivits av hovrätten över Skåne och Blekinge, hovrätten för Nedre Norrland, kommerskollegium, generalpoststyrelsen, bank- och fondinspektionen, sparbanksinspektionen, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Kristianstads, Älvsborgs, Värmlands, Gävleborgs och Västernorrlands län, Fullmäktige i riksbanken,

Svenska bankföreningen, Svenska bankmannaförbundet, Svenska sparbanksföreningen, Sveriges jordbrukskassaförbund, Föreningen Sveriges häradshövdingar, Föreningen Sveriges stadsdomare, Sveriges advokatsamfund, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation, Sveriges akademikers centralorganisation, Statstjänstemännens riksförbund samt Riksförbundet Landsbygdens folk. I ett antal yttranden har åberopats utlåtanden från andra myndigheter, organ och tjänstemän. Svenska arbetsgivareföreningen, som beretts tillfälle att avge yttrande, har förklarat sig önska avstå därifrån.

Gällande bestämmelser m. m.

I fråga om gällande bestämmelser och deras tillkomst samt frågans behandling vid 1957 och 1960 års riksdagar tillåter utskottet sig att hänvisa till den i propositionen å s. 6—11 intagna redogörelsen.

Departementspromemorian

I promemorian framhålles till en början, att den genomförda arbetstidsförkortningen i stor utsträckning disponerats på så sätt att de anställda erhållit lediga lördagar, framför allt under månaderna juni, juli och augusti. Att systemet med femdagarsvecka under sommarmånaderna fått mycket stor utbredning på den svenska arbetsmarknaden bekräftas enligt promemorian av uppgifter som inhämtats av de större fackliga organisationerna. Det har bl. a. beräknats att ungefär 90 procent eller omkring 585 000 av arbetarna inom Svenska arbetsgivareföreningens område har fått arbetstidsförkortningen utlagd i form av fria lördagar under sommarmånaderna. Det torde vara mycket vanligt att även tjänstemännen åtnjuter fria lördagar vid de företag, där systemet med fria lördagar gäller för arbetarna. Enligt en undersökning av förhållandena inom industrin i Stockholm skulle mer än tre fjärdedelar av tjänstemännen ha erhållit fria lördagar under tiden juni—augusti. Även på det statliga och kommunala området har arbetstiden i betydande utsträckning förlagts så att fria lördagar erhålles under sommarmånaderna. Denna utveckling på arbetsmarknaden utgör enligt promemorian bakgrunden till det motionsvis framförda förslaget om att lagstiftningen rörande växlar, checker, skuldebrev och beräkning av lagstadgad tid skall anpassas efter de förändrade förhållandena genom att lördagarna under juni, juli och augusti likställas med de nuvarande s. k. bankfridagarna, påskafton, midsommarafton och julafton. I de fall då en sommarlördag utgör sista dagen för att verkställa en växel- eller checkrättslig åtgärd, att in-fria ett skuldebrev eller att vidtaga i lag eller särskild författning stadgad åtgärd skulle genom de åsyftade lagändringarna möjlighet beredas att låta åtgärden anstå till närmast påföljande normala arbetsdag.

Enligt vad i promemorian påpekas har som skäl för den av riksdagen begärda lagstiftningen åberopats att nuvarande lagregler medför olägenheter för allmänheten genom att de arbetsfria sommarlördagarna ej kan utnyttjas

för vila och rekreation i avsedd omfattning på grund av utlöpande fatalietider. Härav synes framgå att man närmast åsyftat att åstadkomma lättnader för de grupper av befolkningen som redan erhållit förmånen av fria lördagar. Men det torde även förhålla sig på det sättet att ifrågavarande lagstiftningsåtgärder kan möjliggöra att nya grupper av arbetstagare kan komma i åtnjutande av fria lördagar. Tjänstemännens centralorganisation har sålunda i sitt vid 1960 års riksdag till första lagutskottet avgivna yttrande fäst uppmärksamheten på att det inom förvaltningen är nödvändigt att arrangera jourtjänst under lördagar för att iaktta den formella öppet-hållning, som har sin bakgrund i gällande bestämmelser om beräkning av lagstadgad tid. Detta förhållande skapar enligt organisationen olägenheter icke endast för allmänheten utan även för berörda tjänstemän. Den verksamhet i form av jourtjänst, som för närvarande upprätthålles hos förvaltningsmyndigheter och domstolar under sommarlördagar, kan uppenbarligen icke helt inställas om icke den av riksdagen åsyftade utvidgningen av 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid till att omfatta även nämnda dagar kommer till stånd.

Ett genomförande av den ifrågavarande lagstiftningen kan enligt vad i promemorian anföres inverka på banktjänstemännens förhållanden såtillvida att ett nu bestående hinder för parterna på detta område att träffa överenskommelse om fria sommarlördagar undanröjes. Frågan om lagändringar av förevarande slag aktualiserades redan vid 1957 års riksdag. Vid riksdagsbehandlingen såväl 1957 som 1960 har argumentationen i frågan väsentligen kommit att avse spörsmålet om det från servicesynpunkt är möjligt att hålla lördagsstängt i bankerna. Därvid har uttryckts den uppfattningen att en begränsning av öppethållandet till måndag—fredag skulle möta vissa svårigheter. Denna uppfattning synes ha varit avgörande för de invändningar mot att realisera motionärernas förslag som framkommit vid remissbehandlingen av motionsärendet. Bankkontoren har alltsedan lagstiftningen om de nuvarande bankfridagarna infördes år 1935 hållits helt stängda under dessa dagar. Dessförinnan hade bankerna öppet endast i mycket begränsad omfattning å påskafton och midsommarafton för inlösen av växlar och dylikt. Å julafton däremot höll bankkontoren allmänt öppet under vanlig tid. För närvarande förekommer som regel icke annan inskränkning i bankernas öppet-hållande under lördagarna än att expeditionstiden är avkortad med ett par timmar. I motionerna har framhållits att den nu avsedda lagstiftningen icke behöver hindra att bankkontoren hålls öppna för den vanliga verksamheten under sommarlördagar, om så befinnes lämpligt. Första lagutskottet har i sitt av riksdagen godkända utlåtande över motionerna ävenledes understrukit motionärernas uttalande att prövningen av frågan om stängning av bankkontoren på lördagar bör ankomma på arbetsmarknadens parter. Dessa har enligt utskottet de bästa förutsättningarna att bedöma om en sådan ordning är lämplig med hänsyn till det ekonomiska livets krav och allmänhetens önskan om en god service.

I promemorian framhålls att riksdagen markerat att dess nu aktuella

framställning i ärendet icke innefattar något ställningstagande till frågan huruvida man i bankerna skall ha lediga sommarlördagar eller ej. Om de begärda lagändringarna genomföres och växel- och checkrättsliga åtgärder som en följd härav icke behöver vidtagas å ifrågavarande lördagar, kan denna omständighet givetvis icke utgöra något hinder för bankerna att då hålla sina kontor öppna, om detta skulle befinnas lämpligt. Däremot avlägsnas genom de föreslagna lagstiftningsåtgärderna ett nu föreliggande hinder för parterna att träffa överenskommelse om lediga sommarlördagar. Frågan om i vilken omfattning bankernas verksamhet skall inställas å sommarlördagar bör emellertid enligt promemorian lösas vid förhandlingar mellan vederbörande parter. Enligt vad som uppgivits har mellan Bankernas förhandlingsorganisation och Svenska bankmannaförbundet under 1960 års avtalsförhandlingar uppnåtts enighet om att de mellan parterna under år 1959 upptagna överläggningarna om lediga sommarlördagar skall fortsättas under avtalstiden i syfte att söka nå fram till en överenskommelse avseende sommaren 1961.

Det påpekas i promemorian, att då det vid remissbehandlingen av motionerna satts i fråga om de föreslagna lagändringarna skulle få någon praktisk betydelse utgångspunkten synbarligen varit den att det från servicesynpunkt skulle ställa sig svårt att sommartid införa lördagsstängning i banker och andra kreditinstitut. Riksdagens framställning har emellertid icke varit inriktad på att åstadkomma en dylik ordning utan har haft ett vidare syftemål, nämligen att undanröja vissa olägenheter för de betydande grupper av arbetstagare, som redan är fria från sitt arbete under sommarlördagarna. Att en lagstiftning av avsett innehåll samtidigt eliminerar nuvarande legala hinder för företag och arbetstagare på bankområdet att överenskomma om utläggning av arbetstidsförkortningen i form av fria lördagar under sommarmånaderna — utan att dock binda parterna för en sådan ordning — är en konsekvens, varemot från allmänna synpunkter någon berättigad invändning näppeligen kan resas. De skäl som framkommit mot den aktuella lagstiftningen kan därför enligt vad i promemorian framhålles icke tillmätas någon utslagsgivande betydelse. Med det angivna huvudsyftet för de ifrågasatta lagstiftningsåtgärderna synes det icke heller kunna anföras några bärande skäl för att låta lagändringarna anstå i avbidan på en överenskommelse om fria lördagar inom bankernas område. Lagstiftningens huvudsyfte vinnes oberoende av om en sådan överenskommelse träffas eller ej.

Det erinras i promemorian om att lördagsstängning av bankerna genomförts på många håll utomlands. Så är förhållandet i bl. a. U.S.A., Canada, Frankrike och Belgien, i vilka länder man numera har lördagsstängning av bankerna året om. I åtminstone Frankrike har denna utveckling genomförts etappvis med början med lördagarna under månaderna juni—augusti. Den omständigheten att lördagsstängning av bankerna införts och alltfört tillämpas i flera främmande länder synes ge anvisning om att en sådan

ordning icke kan vara till förfång för något mera betydande allmänhetens eller samhällets intresse.

I promemorian anföres, att det för att i enlighet med riksdagens framställning likställa sommarlördagar med bankfridagar kräves ändringar i lagstiftningen om växlar, checker, skuldebrev och beräkning av lagstadgad tid. De erforderliga ändringarna kan enligt promemorian lämpligen verkställas på motsvarande sätt som då bestämmelser om de nuvarande bankfridagarna infördes i nämnda lagstiftning. Detta innebär att i 72 § växelagen, 55 § checklagen, 5 § skuldebrevslagen och 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid införes stadganden av innehåll att lördagarna under månaderna juni, juli och augusti — i likhet med vad för närvarande gäller beträffande påskafton, midsommarafton och julafton — likställas med allmän helgdag enligt nämnda lagar. Det påpekas vidare, att växel- och checklagarna avfattats i enlighet med internationella konventioner om införande av gemensamma växel- och checklagar. Genom förevarande ändringar i de svenska växel- och checklagarna tages i anspråk envar konventionsstat givna bemyndiganden att i växel- och checkrättsligt hänseende med helgdagar likställa vissa söckendagar.

Det påpekas i promemorian slutligen, att den i 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid upptagna regeln angående påskafton, midsommarafton och julafton enligt lagrummets nuvarande lydelse icke skall gälla om åtgärden i fråga skall företagas senast å viss rättegångsdag eller inskrivningsdag och denna infaller å någon av de nämnda helgdagsaftnarna. Undantaget har numera efter genomförda reformer i fråga om underrätternas sammanträdesordning och behandlingen av inskrivningsärenden förlorat sin praktiska betydelse och torde därför enligt promemorian i detta sammanhang böra utmönstras ur lagrummet.

Remissyttrandena

Det i departementspromemorian framlagda förslaget har i princip tillstyrkts eller lämnats utan erinran i flertalet yttranden.

Det framlagda förslaget avstyrkes av *bank- och fondinspektionen*, *Svenska bankföreningen*, *Sveriges jordbrukskassaförbund*, *Riksförbundet Landsbygds folk* och *Stockholms handelskammare*. Till grund för avstyrkandet åberopas i första hand den försämrade service för främst affärslivet och jordbruksbefolkningen, som en stängning av bankerna under sommarlördagarna skulle medföra.

Jämväl av ett antal remissinstanser, som tillstyrkt förslaget eller lämnat detsamma utan erinran, har uttalats betänkligheter mot att bankerna skulle hållas stängda under sommarlördagarna. Härvid har även promemorians uttalande om att denna fråga helt får bli beroende av den överenskommelse arbetsmarknadens parter i detta avseende kan komma till understrukits.

I fråga om det närmare innehållet i de avgivna remissyttrandena får utskottet hänvisa till den i propositionen å s. 15—21 lämnade redogörelsen,

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Kling, anförde vid lagrådsremissen följande:

»Under de senaste åren har ett allt större antal arbetstagare erhållit fria lördagar under sommarmånaderna. Denna utveckling har i hög grad främjats av den nu genomförda arbetstidsförkortningen, vilken i mycket stor utsträckning uttages i form av fria lördagar. De gällande lagreglerna beträffande fatalietider har emellertid till följd, att de som har förmånen av fria lördagar ej alltid kan utnyttja dessa för vila och rekreation. Denna olägenhet skulle undanröjas, om sommarlördagarna likställes med de s. k. bankfridagarna. En sådan reform skulle emellertid få betydelse även för vissa arbetstagargrupper, som ännu ej erhållit förmånen av fria sommarlördagar. Förvaltningsmyndigheter och domstolar har hittills ej haft formell möjlighet att helt nedlägga verksamheten under sommarlördagarna. För att i största möjliga utsträckning bereda personalen ledighet under dessa lördagar har man på många håll tillämpat ett jourssystem, varigenom verksamheten kunnat upprätthållas med ett minimum av arbetskraft. Denna service synes emellertid ha föga utnyttjats av allmänheten. På arbetsplatser med ett fåtal anställda innebär jourtjänsten å andra sidan en ej obetydlig belastning för personalen. En annan betydelsefull grupp, som i förevarande sammanhang tilldrar sig intresse, är bankpersonalen. Jämväl för banker och andra kreditinrättningar utgör de nu gällande lagreglerna ett absolut hinder mot att slänga kontoren under lördagarna.

Det förslag om sommarlördagarnas likställande med bankfridagarna som nu — med anledning av initiativ från riksdagen — framlagts har i det stora hela vunnit gillande vid remissbehandlingen. De invändningar som från några håll framförts hänför sig främst till den försämrade service för näringsliv och allmänhet — särskilt jordbruksbefolkningen — som en stängning av bankerna under sommarlördagarna skulle föra med sig. Innebörden av förslaget är emellertid icke, att bankerna skall hållas stängda under sommarlördagarna utan endast att möjlighet därtill öppnas. Frågan om och i vad mån denna möjlighet skall utnyttjas får lösas vid förhandlingar mellan arbetsmarknadens och det övriga näringslivets parter, varvid jämväl behovet av service åt allmänheten torde komma i betraktande. En direkt följd av förslaget är däremot, såsom påpekats vid remissbehandlingen, att ränteförlust kan uppkomma för kreditgivare i fall då sista dagen för betalning är en sommarlördag. Denna konsekvens synes dock icke utgöra något skäl mot genomförande av den föreslagna lagstiftningen, vilken otvivelaktigt skulle bli av stort värde för stora befolkningsgrupper i vårt land.

Såsom angivits i departementspromemorian lägger de mellanfolkliga konventioner på växel- och checklagstiftningens område, vartill Sverige anslutit sig, ej hinder i vägen för den föreslagna reformen.

I några yttranden har ifrågasatts, om man inte med hänsyn till den utveckling, som inom näringslivet skett mot en femdagars arbetsvecka, borde överväga att utsträcka de bankfria lördagarna att avse hela året. En inom

Svenska arbetsgivareföreningen verkställd approximativ undersökning visar emellertid, att under år 1959 endast cirka en procent av de inom föreningens verksamhetsområde anställda haft fullt genomförd femdagarsvecka. Även om det kan antagas, att utvecklingen också här i landet så småningom kommer att leda till arbetsfria lördagar under hela året, anser jag det ej påkallat att f. n. genomföra en lagstiftning, varigenom årets samtliga lördagar anses som bankfridagar.

Jag vill alltså tillstyrka genomförande av en lagstiftning, varigenom sommarlördagarna likställes med bankfridagar. Vad angår frågan vilken del av den varma årstiden som bör omfattas av lagstiftningen har i promemorian föreslagits månaderna juni, juli och augusti. Gentemot detta förslag kan anföras att, enligt vad som framgår av den förut nämnda, av Svenska arbetsgivareföreningen verkställda undersökningen, de arbetsfria lördagarna i viss utsträckning förlägges ej blott till juni, juli och augusti utan även till maj och september. Detta bekräftas även av en utredning, som verkställts inom landsorganisationen. I det väsentliga är dock lördagsledigheterna förlagda till juni, juli och augusti. Att under lagstiftningen inbegripa maj månad synes ej påkallat. Däremot vill jag med hänsyn särskilt till att inom statsförvaltningen sommararbetstid i stor utsträckning tillämpas under juli—september förorda, att lagstiftningen får omfatta också september månad.

Såsom föreslagits i promemorian torde de erforderliga lagändringarna kunna verkställas på så sätt att i 72 § växellagen, 55 § checklagen, 5 § skuldebrevslagen och 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid upptages stadganden av innehåll att lördagarna under juni, juli, augusti och september — i likhet med vad som f. n. gäller beträffande påskafton, midsommarafton och julafton — likställes med allmän helgdag.

Det är tydligt, att ett genomförande av den nu föreslagna lagstiftningen kan komma att påverka t. ex. den tidsfrist vilken enligt 24 kap. 12 § rättegångsbalken gäller för avlåtande av häktningsframställning. Spörsmålet om förhållandet mellan 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid och nyssnämnda stadgande i rättegångsbalken är emellertid icke nytt. I framställning till Kungl. Maj:t den 31 januari 1952 (se JO:s ämbetsberättelse 1953 s. 343) har sålunda justitieombudsmannen berört frågan och därvid framhållit önskvärdheten av sådant förtydligande av 24 kap. 12 § rättegångsbalken att ifrågavarande stadgande i lagen om beräkning av lagstadgad tid icke kan göras tillämpligt beträffande tiden för avlåtande av häktningsframställning. Sedan framställningen överlämnats till 1951 års rättegångskommitté förklarade rättegångskommittén i promemoria den 6 augusti 1954 att den för sin del icke ansåge tillräckliga skäl föreligga att föreslå lagregler, som skulle innebära undantag från de eljest generellt gällande bestämmelserna om lagstadgad tid. Icke heller i det läge som nu uppstått genom den ifrågasatta ändringen av lagen om beräkning av lagstadgad tid torde det enligt min mening vara påkallat att vidtaga någon jämkning av stadgandet om den tidsfrist som enligt rättegångsbalken gäller för avlåtande av häktningsframställning. Det är ju att märka att huvudregeln enligt rättegångsbalken

är att häkningsframställning skall avlätas så snart ske kan och att det endast är den yttersta maximifristen, som påverkas av en tillämpning av stadgandet i 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid.

Den i 2 § lagen om beräkning av lagstadgad tid upptagna regeln angående påskafton, midsommarafton och julafton skall enligt lagrummets nuvarande lydelse icke gälla, om åtgärden i fråga skall företagas senast å viss rättegångsdag eller inskrivningsdag och denna infaller å någon av de nämnda helgdagsaftnarna. Som i departemetspromemorian förordats torde denna bestämmelse såsom numera praktiskt betydelselös kunna utgå ur stadgandet.

Föreningen Sveriges häradshövdingar har framfört önskemål om att sådan ändring vidtages i 1 kap. 15 § rättegångsbalken, att uppehåll även i mindre vidlyftiga rättegångar kan göras under sommarlördagar och helgdagsaftnar. Något större praktiskt behov av en sådan bestämmelse synes dock icke föreligga, då de fria lördagarna till stor del infaller under domstolarnas ferier. I allmänhet torde det även utan den ifrågasatta lagändringen kunna undvikas, att rätten håller session å sommarlördagar.

Den nya lagstiftningen bör träda i kraft den 1 juni 1961. Reformen medför att vissa jämkningar kan göras i gällande föreskrifter angående mottagnings- och expeditionstid vid domstolar och förvaltningsmyndigheter. Vid dessa jämkningar, som kan ske i administrativ ordning, bör beaktas, att allmänhetens berättigade krav på service icke eftersättes.»

Lagrådet

Lagrådet har lämnat lagförslagen utan erinran.

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att förevarande proposition nr 46, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 14 mars 1961

På första lagutskottets vägnar:

GEORG BRANTING

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Branting, Per Olofsson, Ferdinand Nilsson, Nyström, Alexanderson, Arvidson, Fagerström och Hilding;

från andra kammaren: herrar Landgren, Östrand, Svensson i Vä, Ekström i Björkvik, Gustafsson i Borås, Jacobsson i Sala och Edlund.